

Factsheet: wat is PAJA?

Nieuwe methodiek

PAJA staat voor Participatie Audit voor (zwerf-) jongeren Amsterdam. De kern van de PAJA-methodiek is dat jongeren zelf hun opvangvoorzieningen en begeleidingsvormen beoordelen; de uitvoering van de keuring ligt in handen van een jongerenteam. Wat vinden (zwerf-)jongeren van de opvang en begeleiding? En hoe denken zij dat de kwaliteit verbeterd kan worden? Na intensieve trainingen enquêteren ze leeftijdgenoten die van de voorzieningen gebruikmaken; daarna keuren ze de voorzieningen. Vervolgens stellen zij veranderingen voor. Dit alles gebeurt in samenspraak met de medewerkers van die instellingen of begeleidingsvormen. De methodiek bevat onder andere een stappenplan waarmee instellingen en gemeenten zelf aan de slag kunnen gaan.

Volksbond

PAJA is in het leven geroepen door de Volksbond, een Amsterdamse organisatie voor zorg, wonen en dagbesteding voor dak- en thuislozen. PAJA is van oktober 2008 tot en met juni 2009 getest onder vier instellingen van de Volksbond: het Bertolt Brecht Huis, de Sarphatistraat 102, de Kazerne (een project in samenwerking met OCTRA en Partners BV) en de Eerste Helmer. Aan deze pilot namen ongeveer tien jongeren deel uit de betreffende opvangvoorzieningen: jongeren die met moeilijkheden kampen op veel

terreinen van hun leven. Dit jongerenonderzoeksteam noemde zichzelf *Young Voices - just 2B heard!*. Ze werden begeleid door het Projektenburo. Het Verwey-Jonker Instituut heeft het proeftraject intensief gemonitord.

Wat kan een instelling of gemeente met PAJA?

De aanpak is specifiek ontwikkeld voor jongeren, maar kan ook inspiratie bieden voor andere cliënten en instellingen in opvang en zorg. Door het werken met PAJA kunnen *instellingen* twee vliegen in één klap slaan.

1. De actieve en zelf vormgegeven betrokkenheid van de cliënten of bewoners leidt tot empowerment en daarmee tot grotere participatie van een in een aantal opzichten kwetsbare en 'moeilijke' groep.
2. Een zorgvuldig doorlopen keuringsprocedure vormt een bron van informatie over het reilen en zeilen van een organisatie. De instelling krijgt een heldere beoordeling vanuit het cliëntenperspectief en praktische aanknopingspunten voor het verbeteren van de kwaliteit.

Op hun beurt kunnen *gemeenten* de PAJA-aanpak gebruiken als aanvulling op andere vormen van

beoordeling en verantwoording binnen hun subsidie-relaties met organisaties. Dit instrument is een blijk van transparantie en bewust werken aan kwaliteitsbevordering. Zaken waarover gemeenten vanwege de Wmo of de Stedelijke Kompassen rond de maatschappelijke opvang moeten rapporteren. Op de langere termijn kan PAJA wellicht uitgroeien tot (onderdeel van) een Keurmerk voor voorzieningen.

Doelgroep en doelstellingen van PAJA

PAJA blijkt een geschikte methodiek voor voorzieningen die met (zwerf-)jongeren van doen hebben. De jongeren ontdekken dat hun stem belangrijk is bij het keuren van de voorzieningen waarin zij verblijven, maar ook welke vaardigheden zij voor een keuring nodig hebben en hoe zij die vaardigheden kunnen ontwikkelen.

In de komende jaren zal moeten blijken of PAJA ook voor andere groepen een geschikte methodiek is, bijvoorbeeld voor volwassen cliënten van opvang- en dagbestedingsvoorzieningen.

De voornaamste doelen van PAJA zijn:

- a. Het uitvoeren van een niet-vrijblijvende keuring vanuit het perspectief van jongeren zelf: zorgen voor een stok achter de deur die organisaties dwingt serieus werk te maken van activiteiten voor, en door (zwerf-)jongeren.
- b. Empowerment van individuele jongeren. Zij ontdekken dat hun stem belangrijk is bij het keuren van de voorzieningen waarin zij verblijven, maar ook welke vaardigheden zij voor een keuring nodig hebben en hoe zij die vaardigheden kunnen ontwikkelen. Bovendien versterkt het meedoen in een keuringsteam de individuele capaciteiten van de deelnemers en de onderlinge band.
- c. Het versterken van onderlinge sociale contacten.
- d. Het onderbrengen van de deelname aan de keuring in een leer- en werkervaringstraject.
- e. Bijdragen aan de ontwikkeling van een nieuwe manier van cliëntenparticipatie.
- f. Bijdragen aan de beoordeling van gesubsidieerde voorzieningen, aanvullend op bestaande wijzen van beoordeling.

Over PAJA zijn de volgende publicaties verschenen:

Rapportage:

Jongeren keuren hun opvangvoorziening.

Evaluatie van de Participatie Audit (Zwerf-)Jongeren Amsterdam.

Auteurs:

Jodi Mak, Maarten Davelaar & Inge van der Lee

Uitgave: Verwey-Jonker Instituut

Handboek:

Jongeren keuren hun opvangvoorziening.

Handboek Participatie Audit (Zwerf-)Jongeren Amsterdam

Auteurs:

Jodi Mak, Maarten Davelaar i.s.m. de Young Voices en het Projectenburo Amsterdam

Uitgave: Verwey-Jonker Instituut

Onderdeel van de PAJA-methodiek:

"Van vragen wordt je wijzer"

handboek methodische inzet van dak en thuisloze jongeren in het raadplegen van hun achterban.

Auteur: Saskia ten Holt

(verkrijgbaar bij de Volksbond)

Informatie over de Participatie Audit voor (zwerf-)jongeren Amsterdam:

Verwey-Jonker Instituut:

Maarten Davelaar,

MDavelaar@verwey-jonker.nl

Telefoon: 030 - 230 07 99

Website: www.verwey-jonker.nl

Gemeente Amsterdam, Dienst Zorg en Samenleven:

Katrien Vermeulen,

k.vermeulen@dzs.amsterdam.nl

Telefoon: 020 - 251 88 39

Website: www.dzs.amsterdam.nl

Stichting Volksbond Amsterdam

Sarphatistraat 104 b

1018 GV Amsterdam

Telefoon: 020 - 421 24 24

Fax: 020 - 421 24 25

Email: info@volksbond.nl

